

[Strunge]

Og da vi nye medlemmer her i Folketinget ved, at det første, vi skal gøre, når vi får et sådant lovforslag, er at gå tilbage til henvisningerne, gik jeg selvfølgelig tilbage til lov nr. 297, og dér læste jeg så alt, hvad der var af sørgeligheder at sige om denne sag, der har med bortfald af dyrtidsregulering at gøre. Derfor mine bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Jeg føler ikke, at jeg fik et konkret svar af finansministeren. Jeg spurgte bl.a., om lovforslagets gennemførelse også betyder, at det skattefri vederlag eller tillæg, som folketingsmedlemmerne modtager, ikke bliver dyrtidsreguleret i fremtiden, og om den fantastisk store pension, man har bevilget sig selv som folketingsmedlem, heller ikke i fremtiden skal reguleres i henhold til dyrtidsreguleringen.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Hr. Preben Møller Hansen burde sådan set vide, at der ikke er tale om nogen dyrtidsregulering overhovedet. Når det drejer sig om en pension, uanset om det er for folketingsmedlemmer eller det er for tjenestemænd, er den sat i forhold til lønnen efter de gældende almindelige regler i tjenestemandsløven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Ønskes der afstemning om lovforslagets overgang til anden behandling? (Ophold). Der ønskes afstemning, og jeg skal hermed udskyde denne afstemning til i morgen, torsdag den 5. november 1987.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om bemyndigelse til optagelse af statslån i udlandet.

Af finansministeren (Palle Simonsen).
(Fremsat 28/10 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Lovforslaget bekræfter, at Danmark har et betydeligt betalingsbalanceproblem i forhold til udlandet, men det er ikke det spørgsmål, der er til behandling i dag. Det, der er til behandling, er en nødvendig bemyndigelse for finansministeren til at kunne optage statslån i udlandet, og efter omstændighederne gør vi, som vi har gjort hidtil: vi giver vores tilslutning til forslaget.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg er også enig i, at finansministeren skal have tilslutning til sit ønske om bemyndigelse til at optage dette lån på 30 mia. kr., ligesom jeg er enig med Socialdemokratiets ordfører i, at det ikke er stedet her og nu at diskutere spørgsmålet i øvrigt om hvorfor.

Jeg kan altså på Det Konservative Folkepartis vegne give tilslutning til finansministerens lovforslag.

Ingerlise Koefoed (SF):

Da vores ordfører i denne sag, hr. Jes Lunde, ikke kan være til stede, skal jeg på hans og i øvrigt også egne vegne sige, at vi kan støtte lovforslaget, selv om vi gør det med en beklagelse af, at underskuddet på betalingsbalancen og gældsætningen i udlandet stadig væk er så stor, som den er, men når der nu engang er det underskud, er man også nødt til at finansiere det ved lånoptagelse i udlandet. I den forbindelse vil jeg gentage det, vi mange gange har sagt, nemlig at vi synes, staten selv skulle optage lånene i udlandet i stedet for at lade erhvervslivet gøre det. Vi tror, det danske renteniveau ville få en bedre stilling, hvis staten gjorde på den måde, som vi foreslår. Det mener jeg sådan set også vi har fået bekræftet ved spørgsmål til finansministeren, som er stillet et par gange, men vi har også fået bekræftet, at det altså ikke er denne regerings politik at gøre tingene på den måde.

Vi er også meget bekymrede over, at regeringen har liberaliseret valutahandelen, sådan som man har gjort. Så vidt jeg har forstået og kunnet læse det, er der nu købt danske statsobligationer m.v. for så stort et beløb som 56 mia. kr. Det er klart – det har skatteministeren i øvrigt også udtalt for nylig – at det er et værn

[Ingerlise Koefoed]

imod en socialistisk politik, og det er det vel set fra regeringens synspunkt også på den måde, at man, i det øjeblik der kom en arbejderregering her i landet, måske kunne forvente, at de mennesker, der sad med statsobligationerne i udlandet, øjeblikkelig ville smide dem på markedet med vældige kursfald, rentestigning og tømning af valutareserverne til følge. Vi må se, hvordan vi klarer den til sin tid – vi skal nok klare den på en eller anden måde – men vi synes altså, at det under alle omstændigheder, hvad enten det er den ene eller den anden regering, er en forkert kurs, man følger på dette område.

I øvrigt støtter vi, som jeg sagde, modvilligt lovforslaget, men vi støtter det.

Skrum-sager Skau (V):

For et år siden gav Folketinget regeringen bemyndigelse til at optage 40 mia. kr. i udlånslån. Nu er vi nede på 30 mia. kr. Det er en forbedring, men alligevel et udtryk for, at der endnu ikke helt er gennemført den nødvendige forbedring af Danmarks økonomi.

Det skal også nævnes, at dansk økonomis behov for fortsat at gå ud på lånemarkedet gør os meget sårbare i den nuværende situation med børnsuro og valutauro.

Den bemyndigelse, som regeringen anmoder om, kan Venstre støtte, fordi det er nødvendigt for at sikre en gnidningsløs finansiering af betalingsbalanceunderskuddet, og vi anmoder om en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Det Radikale Venstre kan give tilslutning til lovforslaget.

Arne Melchior (CD):

CD kan deltage i bemyndigelsen, ikke mindst da vi ved, at vi har en finansminister, der ikke låner mere end nødvendigt, og som holder på skillingerne. Derfor kan jeg gøre f.eks. hr. Henning Rasmussens og hr. Bilgrav-Nielsen's ord til mine egne.

Behnke (FP):

Der er meget få ting i dette Folketing, som de fleste partier på nær Fremskridtspartiet kan blive enige om, men en af de ting, der sædvanligvis altid kan opnås stor tilslutning til, er optagelse af lån i udlandet. Fremskridtspartiet har

nu i mange år advaret imod den udvikling, men denne advarsel har man siddet overhørig. Regeringspartierne har gentagne gange sagt, at man nu ville stoppe låntagningen i udlandet. Her har vi endnu et bevis på, at det ikke er tilfældet. Det er ikke længere siden end november 1986, at man sidst lånte 40 mia. kr. i udlandet, og de er altså nu frådset væk.

Fremskridtspartiet mener, at det er uforvarsomt over for Danmarks fremtid. Det er urimeligt for vore børn og børnebørn, at det flertal af partier, der vedtager denne bemyndigelse, pålægger vore børn og børnebørn at bidrage til at betale for det frådseri, vi har i øjeblikket. Der er kun en eneste vej ud af det her: man skal få taget fat på de alvorlige problemer, der er med finansieringen, specielt finansieringen i den offentlige sektor. Der bruges alt for mange penge, og det er denne her ansøgning igen et udtryk for.

Fremskridtspartiet kan derfor ikke tilslutte sig denne bemyndigelse og vil på det kraftigste advare imod, at den bliver vedtaget.

Preben Møller Hansen (FK):

Utallige gange har vi i Folketinget hørt beklagelser over, at vi har en voksende gæld til udlandet. Man har hele tiden haft den opfattelse, at gælden til udlandet skulle nedbringes. Der er mange, der har den opfattelse, at det ikke er så dårligt at anlægge disse betragtninger, men det ser ikke ud til, at det er noget, der skal føres ud i livet. Det, vi oplever her, er, at man nu vil optage et lån på 30 mia. kr., og det lige netop i en tid, hvor vi i dagspressen kan læse, at valutabeholdningen svulmer op over alle grænser. Det vil sige, at den udenlandske valuta skulle være udmærket i dagens Danmark.

Samtidig har vi fået forelagt et forslag til finanslov, hvoraf det fremgår, at vi har en rentegæld til udlandet på ca. 10 mia. kr. Spørgsmålet er unægtelig så, hvad man egentlig skal bruge dette lån til, hvad fornuft der er i dette lån. Vi har samme opfattelse som SF, men vi er blot konsekvente. Vi har ikke den lallende holdning, at man for at lefle for borgerskab eller andre mod sin vilje går ind for det. Nej, vi siger konsekvent, at vi vender os imod, at man optager dette lån, for en del af pengene skal bl.a. bruges til – og det burde SF have in mente – indkøb af våben til det danske militær. Nu er SF jo efterhånden gledet ind i rækken af parti-

[Preben Møller Hansen]

er, der velvilligt støtter at give penge til militæret, men vi i Fælles Kurs har altså en anden opfattelse. Der skal ikke bruges en eneste krone til noget så uproduktivt som et militærapparat, hvis hovedformål er at slå arbejdere ihjel.

Vi kan under ingen omstændigheder støtte ideen og lovforslaget om, at vi skal optage et lån på 30 mia. kr.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil ikke indlade mig i en lang debat med hr. Preben Møller Hansen om SF og ikke SF, det er sådan set denne sag uvedkommende. Jeg vil bare sige, at det er min – nok naive – opfattelse, at hvis man skal have tilbagebetalt nogen gæld til udlandet, skal man også have noget udenlandsk valuta at tilbagebetale den med, og den udenlandske valuta får man bl.a. ved at optage nogle lån. Jeg er interesseret i, at man kan tilbagebetale, det er klart. Jeg er ikke interesseret i, at man bruger pengene på den måde, som man normalt bruger dem på, men det gælder både udenrigspolitisk og indenrigspolitisk.

(Kort bemærkning).

Preben Møller Hansen (FK):

Der skal søges mange undskyldninger for at slå en kolbøtte eller foretage en kursdrejning på 180 grader, og det er sådan set det, SF gør i denne sag. Jeg har netop pointeret, at den danske valutabeholdning er så stor som ingen sinde. Det fremgår også af finanslovforslaget – og det går jeg ud fra at SF har sat sig ind i – at renten på den gæld, vi har til udlandet, andrager knap 10 mia. kr. Derfor er det fuldkommen overflødig at optage det nævnte lån.

(Kort bemærkning).

Behnke (FP):

Når SF mener, at den eneste mulighed for at tilbagebetale de lån, vi har i udlandet, er at optage nye lån, og at den eneste måde, hvorpå vi kan tilbagebetale de valutaer, vi har lånt i udlandet, er ved at optage nye lån, så er det bestemt ikke korrekt. Der er en måde, som er meget bedre og meget mere sund for fremtiden: man skal producere sig ud af problemerne, sælge varer til udlandet og benytte den valuta til at tilbagebetale vores gæld. Det er faktisk den politik, som Fremskridtspartiet flere gange har

prøvet at stimulere dette Folketing til at gå ind for.

Finansministeren (Palle Simonsen):

Lovforslag af den type her har altid tendens til, at man får mulighed for at putte mange forskellige betragtninger ind. Derfor vil jeg godt, for at der ikke skal være nogen misforståelser, for en ordens skyld sige, at i det øjeblik dette lovforslag måtte blive vedtaget af Folketinget – det er der meget der peger i retning af at det vil – er det ikke ensbetydende med, at jeg dagen efter skal ud at låne 30 mia. kr. Jeg gør altså opmærksom på, at det er en bemyndigelse til at kunne gøre det, når det er nødvendigt.

I denne sammenhæng spiller det naturligvis en meget stor rolle, hvilket nogle har været inde på, at vi har en så betydelig valutareserve, som vi har, og at der ved den seneste valutaopgørelse har været en stigning i valutareserven på ca. 6 mia. kr. Det er klart, at det spiller en rolle. Derfor kan jeg berolige alle, der måtte være bange for, at vi skulle låne flere penge end nødvendigt, med, at det gør vi naturligvis ikke. Dette er en bemyndigelse til at kunne gøre det i situationer, hvor det måtte være nødvendigt. Hvis denne bemyndigelse kan vare længere end det, der er normen for den type bemyndigelser, mere end godt og vel et år, så er jeg den første, der skal hilse det med meget stor glæde.

I øvrigt den bemærkning til hr. Henning Rasmussen, at jeg er meget tilfreds med, at hr. Henning Rasmussen også erkender, at et sådant lovforslag naturligvis må gennemføres, men at det ikke er særlig behageligt. Det synes regeringen heller ikke, for det er naturligvis udtryk for, at vi endnu ikke har fået tilstrækkeligt styr på betalingsbalanceudviklingen. Det skal man ikke skjule på nogen måde.

Men når hr. Behnke taler om, at man skal undlade at give den slags bemyndigelser, fordi den eneste sikre metode i denne sammenhæng er, at man gør noget for at få problemerne ud af verden, så kan jeg principielt være enig med hr. Behnke i, at det er det, det handler om. Men hr. Behnke skal også registrere, at når skiftende finansministre, også i denne regering, hvert år har fremsat forslag til bemyndigelseslove, har det drejet sig om både udenlandske lån og indenlandske lån. I de sidste to år har der ikke været fremsat forslag om bemyndigelse til optagelse af indenlandske lån. Grunden hertil er

[Finansministeren]

meget enkel; det skyldes, at vi har fået skabt ligevægt på de statslige finanser. Det synes jeg man skal have med i denne sammenhæng. Her er det lykkedes, og det skal også lykkes, hvad angår betalingsbalancen, således at vi også på et tidspunkt bliver fri for bemyndigelser, hvad angår udenlandske lån.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Ønskes der afstemning om overgangen til anden behandling? (Ophold). Der ønskes afstemning. Denne afstemning vil blive foretaget i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget.

Af Berlau (FK) m.fl.

(Fremsat (omtrykt) 15/10 87).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Svend Jakobsen (S):**

Det er unægtelig lidt svært at tage forslaget om ændring af forretningsordenen fra Fælles Kurs helt alvorligt i betragtning af den måde, hvorpå Fælles Kurs har forsøgt at bruge den nuværende forretningsordens bestemmelser til at træne arbejdet i Folketinget og måske ikke mindst til at forhindre medlemmer i at deltage i mødeaktiviteter ude i landet. Specielt kan man vel sige, at dette i hvert faldt ikke animerer til at svække forretningsordenens bestemmelser.

Når jeg har sagt det, vil jeg godt tilføje, at det ikke skal forhindre os i at vurdere forslagene fra Fælles Kurs i forbindelse med de ændringer i forretningsordenen, som Udvalget for Forretningsordenen skal overveje i den samling, vi er inde i. Vi vil ud over de ting, som er nævnt af Fælles Kurs her, få brug for at gå ind i en række overvejelser omkring høring og omkring udvalgsstruktur og andre ting og også bestemmelser i forretningsordenen, som tiden simpelt hen er løbet fra.

Jeg vil godt understrege, at for Socialdemokraterne vil ledetråden i dette arbejde være, at vi skal skabe forudsætninger for fortsat at effektivisere arbejdet her i Folketinget, samtidig med at vi opretholder et niveau, også et debatniveau, som er acceptabelt for befolkningen i alle dele af vort land.

Det vil også være et synspunkt for os, at forretningsordenen må gøre det muligt for formanden at leve op til de forpligtelser, som formanden har efter forretningsordenens § 4, som Fælles Kurs jo ikke stiller forslag om ændringer i.

Jeg vil godt her ved denne første behandling understrege, at Folketingets arbejde, dets debatform, medlemmernes påklædning osv. alt sammen skal påvirkes og løbende bliver påvirket af udviklingen i vort samfund. Det kan også føre til ændringer i forretningsordenen i fremtiden, og jeg tror, at vi i den samling, vi er inde i, vil se nogle ændringer.

Jeg skal også nævne det punkt, som Fælles Kurs stiller forslag om, nemlig at ethvert parti skal have adgang til alle udvalg. Jeg vil godt understrege i den sammenhæng, at den måde, vi hidtil har nedsat udvalg på, det, at der indgås valgforbund, har politisk betydning, betydning for, hvordan udvalgssammensætningen er. Jeg er helt opmærksom på, at Fælles Kurs ikke stiller forslag om, at man skal have adgang til at være medlem af udvalgene og dermed stemmeberettiget. Men man kunne godt se for sig, at gennemførelsen af det forslag, som Fælles Kurs her stiller, ville føre til, at de mindre partier ville vælge ikke at gå ind i valgforbund, og dermed ville vi få en helt anden situation og en helt ændret situation i den politiske afvejning, det politiske styrkeforhold i udvalgene. Derfor vil jeg sige om det punkt her, at vi ikke tror, at det forslag, som ligger i beslutningsforslaget fra Fælles Kurs, umiddelbart kan anvendes, men vi er parate til at gå ind i en overvejelse af, hvordan vi hensigtsmæssigt kan inddrage alle partier i Folketingets arbejde.

Knud Østergaard (KF):

Vi er mange i dette Ting, også mange, der har været her i mange år, som nøje har overvejet, hvordan debatten kan levedegøres i folketings salen. Vi er mange, der også har set, hvordan man debatterer i andre lande. Vi er nogle, der har overværet høringer i det amerikanske